

Odstraňovanie nedostatkov v oblasti ochrany detí v núdzových situáciách

Kontrolný zoznam

Pre koho je tento zoznam určený?

Tento kontrolný zoznam je určený pre všetky typy organizácií, ktoré poskytujú podporu deťom v dôsledku konfliktu na Ukrajine. Patria sem aj podniky, napríklad hotely, ktoré utečencom poskytujú prístrešie a stravu.

Páchatelia zneužívania často využívajú konfliktné a krízové situácie na to, aby sa zamerali na deti, a tento dokument má slúžiť ako rýchly a praktický kontrolný zoznam najmä pre organizácie, ktoré nie sú oboznámené s ochranou detí, aby pomohol odstrániť všetky nedostatky v oblasti ochrany detí, a chrániť deti, s ktorými prichádzajú do kontaktu, pred zneužívaním.

Organizáciám, ktoré podporujú utečencov z Ukrajiny, ponúka organizácia Keeping Children Safe bezplatnú technickú podporu v oblasti ochrany detí a [podrobné zdroje](http://www.keepingchildrensafe.global). Viac informácií nájdete tu: www.keepingchildrensafe.global

Čo je ochrana detí?

Ochrana detí je zodpovednosť, ktorú majú organizácie za to, aby ich zamestnanci, činnosť, programy a partneri nespôsobovali deťom ujmu, t. j. aby nevystavovali deti riziku ujmy a zneužívania, a aby všetky obavy, ktoré má organizácia v súvislosti s bezpečnosťou detí v komunitách, v ktorých pôsobí, boli nahlásené príslušným orgánom. Dieťa je definované ako osoba mladšia ako 18 rokov.

Ochrana detí v núdzových situáciách

Ochrana detí počas núdzových situácií predstavuje pre organizácie niekoľko jedinečných výziev.

Napríklad:

- Páchatelia zneužívania často cestujú do príslušnej oblasti, aby sa tam zamerali na deti, a môžu sa votrieť do organizácií zriadených na pomoc deťom a na ich ochranu.
- Rýchla mobilizácia zamestnancov a dobrovoľníkov môže znamenať, že sa nevykonajú účinné previerky.
- Ochranné mechanizmy komunity môžu zlyhať.
- Zmena dynamiky moci, ktorá je výsledkom humanitárnej činnosti – keď majú zamestnanci a dobrovoľníci prístup k tovarom a službám, ktoré deti zúfalo potrebujú – môže vytvoriť prostredie na využívanie. Najzraniteľnejší členovia komunity vrátane detí sú tým často najviac dotknutí.
- Organizácie nemusia mať pri reakcii na núdzové situácie skúsenosti s rizikami v oblasti ochrany detí, skúsenosti s konkrétnym regiónom, a s tým, ako získať prístup k podpore v oblasti ochrany detí a k mechanizmom odporúčaní.

Kontrolný zoznam na zabezpečenie ochrany detí pre núdzové situácie

Vykonajte posúdenie rizík

Je mimoriadne dôležité, aby hodnotenie rizík v núdzových situáciách zahŕňalo posúdenie potenciálnych rizík pre deti, ktoré predstavujú činnosť organizácie, jej programy a partneri. Malo by sa vzťahovať na všetky činnosti vykonávané organizáciou, ktoré môžu priamo alebo nepriamo zahŕňať deti. Mali by sa vykonať nasledujúce kroky:

- ✓ Identifikovať, kto je ohrozený.
- ✓ Identifikovať faktory, ktoré môžu tieto osoby ohroziť.
- ✓ Identifikovať, ako sú ohrozené.
- ✓ Zistiť, čo sa v súčasnosti používa na zníženie rizika.
- ✓ Vypočítať úroveň rizika (vysoké, stredné alebo nízke).
- ✓ Zvážiť ďalšie opatrenia potrebné na zníženie úrovne rizika.

Zaistite bezpečný nábor a výber zamestnancov/ dobrovoľníkov

Analyzujte pracovnú pozíciu a premýšľajte o otázkach ochrany detí a o rizikách pri tejto práci:

- Aký kontakt s deťmi bude táto práca zahŕňať?
 - Bude mať zamestnanec/dobrovoľník prístup k deťom bez dozoru, alebo bude zastávať pozíciu dôveryhodného pracovníka?
 - Aký iný druh kontaktu môže mať táto osoba s deťmi (napr. prostredníctvom e-mailu, telefónu, listu, internetu)?
-
- ✓ Vyžiadať si dokumentáciu na potvrdenie totožnosti a doklady o príslušnej kvalifikácii.
 - ✓ Do pohovoru zahrňte niekoľko konkrétnych otázok, ktoré preukážu postoje a hodnoty danej osoby v súvislosti s ochranou detí.
 - ✓ Vyžiadať si aspoň dve a maximálne tri referencie.
 - ✓ Určite kontaktné osoby pre ochranu detí a vyškolte ich, aby svoju úlohu vykonávali efektívne.

Konkrétne povinnosti kontaktnej osoby pre núdzové situácie sú:

- ✓ Vytvoriť úvodné školenia a školenia o ochrane detí, ktoré sa dajú rýchlo poskytnúť v rôznych kontextoch.

- ✓ Spolupracovať s vedúcimi pracovníkmi s cieľom zabezpečiť, aby programy a operácie reagujúce na núdzové situácie vhodne zahŕňali ochranu detí, a to aj v programoch a operáciách riadených na diaľku.
- ✓ Pripraviť komunikačné materiály pre deti a mladých ľudí o zachovaní bezpečnosti v núdzových situáciách a o zodpovednosti organizácie voči nim.
- ✓ Pracovať na zabezpečení toho, aby činnosti monitorovania a hodnotenia vykonávané v núdzových situáciách zahŕňali osobitnú zložku ochrany detí v oblasti ich pôsobenia.
- ✓ Pracovať na vytvorení mechanizmov na podávanie sťažností na úrovni komunity, ktoré uľahčujú bezpečné nahlasovanie obáv zo strany príjemcov.
- ✓ Prijímať nahlásenia týkajúce sa bezpečnosti alebo blaha dieťaťa, reagovať na ne v súlade s interným mechanizmom organizácie na podávanie sťažností a plánovať a zúčastňovať sa na vyšetrovaní akéhokoľvek incidentu v oblasti ochrany detí.
- ✓ Poskytovať poradenstvo v oblasti reagovania a odporúčaní v prípadoch, keď sú miestne systémy narušené alebo komunitám dostatočne neslúžia.

Vypracujte písomné usmernenia pre správanie dospelých voči deťom

Kódex správania je jasný a stručný návod na to, čo je a čo nie je prijateľné správanie alebo postup pri výkone práce alebo angažovaní sa v organizácii. Mal by obsahovať prijateľné a neprijateľné správanie vo vzťahu k deťom. Všetci zamestnanci a spolupracovníci vrátane dobrovoľníkov by mali pri prijatí do zamestnania a/alebo nástupe do zamestnania súhlasiť s kódexom správania. Malo by byť tiež jasne uvedené, aké opatrenia organizácia prijme, ak sa kódex poruší alebo nedodrží správne.

Organizácie by si mali vypracovať vlastný kódex správania. Nižšie sú uvedené príklady toho, čo sa má a čo sa nemá robiť, pokiaľ ide o nevhodné a vhodné správanie v blízkosti detí:

- ✓ **NEZAPÁJAJTE** sa do sexuálnych aktivít s dieťaťom.
- ✓ **NEDOVOLTE**, aby dieťa/deti, s ktorými je zamestnanec/dobrovoľník v kontakte v súvislosti s prácou, prenocovali u nich doma alebo na inom osobnom ubytovacom mieste alebo v ubytovacom zariadení.
- ✓ **NEPOUŽÍVAJTE** voči deťom fyzické tresty, výchovné opatrenia ani fyzickú silu akéhokoľvek druhu vrátane odopierania základných vecí.
- ✓ **NEPOUŽÍVAJTE** jazyk ani sa k dieťaťu nesprávajte spôsobom, ktorý je nevhodný, urážlivý, hanlivý, sexuálne provokatívny, ponižujúci alebo kultúrne nevhodný.
- ✓ **NEHLADKAJTE**, nedržte, nebozkávajte, neobjímajte, ani sa nedotýkajte detí nevhodným alebo kultúrne necitlivým spôsobom.
- ✓ **NESPITE** v tej istej miestnosti alebo v tej istej posteli ako dieťa, s ktorým ste v kontakte v súvislosti s prácou.

- ✓ NEVYKONÁVAJTE za deti úkony osobnej povahy, pokiaľ dieťa nie je neschopné urobiť ich samo. (napr. odvedenie dieťaťa/mladého človeka na toaletu/do kúpeľne; pomoc pri vyzliekaní/obliekaní). Ak je to potrebné, potom sa odporúča, aby dospelý nebol s dieťaťom sám, a aby ho sprevádzal iný kolega rovnakého pohlavia.
- ✓ NEKONAJTE spôsobom, ktorý deti zahanbuje, ponižuje, znevažuje alebo degraduje, ani sa inak nedopúšťajte žiadnej formy emocionálneho zneužívania.
- ✓ NEDISKRIMINUJTE, neprejavujte rozdielny alebo prednostný prístup k určitým deťom, ani ich neuprednostňujte.
- ✓ NEPOUŽÍVAJTE počítače, mobilné telefóny, videokamery a digitálne fotoaparáty ani iné elektronické zariadenia alebo médiá na využívanie, zneužívanie, obťažovanie alebo šikanovanie detí. Je nevhodné, aby sa zamestnanci "priatelili" s deťmi na sociálnych sieťach.
- ✓ NEPOUŽÍVAJTE počítače, mobilné telefóny ani videokamery/digitálne fotoaparáty alebo iné elektronické zariadenia na prístup, prezeranie, vytváranie, sťahovanie alebo šírenie materiálov o sexuálnom zneužívaní detí.
- ✓ NEFOTOGRAFUJTE, nezdieľajte ani nezverejňujte fotografie detí.
- ✓ VYŽADUJTE od všetkých zamestnancov, aby sa uistili, že dieťa nie je samo s jednou dospelou osobou v akomkoľvek prostredí, a vyžadujte, aby so zamestnancom a dieťaťom bola ďalšia dospelá osoba a aby sa dieťa nachádzalo na otvorenom verejnom mieste, kde sú aj iné osoby a na očiach ostatných.
- ✓ OBMEDZTE zamestnancov v poskytovaní prepravy (jazdy autom) jednotlivým deťom. Ak je potrebná preprava jedného dieťaťa, požiadajte o usmernenie kontaktnú osobu pre ochranu detí.
- ✓ PONÚKAJTE srdečný úsmev a uistenie.
- ✓ DOVOLTE dieťaťu, aby sa hralo a komunikovalo s inými deťmi, keď je pod dohľadom.
- ✓ KONTAKTUJTE jednu z kontaktných osôb pre ochranu detí, ak sa dieťa zdá byť rozrušené alebo uzavreté.
- ✓ ZABEZPEČTE, aby boli uspokojené základné potreby dieťaťa.
- ✓ POČÚVAJTE, čo dieťa hovorí, a zaznamenajte všetky dôležité informácie.
- ✓ VYSVETLITE dieťaťu, čo sa bude diať v súvislosti s ďalšími krokmi.
- ✓ ZAVEĎTE postupy na riešenie sťažností.
- ✓ Vždy NAHLASUJTE všetky obavy týkajúce sa ochrany detí.

Je potrebné vziať do úvahy tieto skutočnosti:

- ✓ Deti/opatrovatelia sú informovaní o tom, ako a komu nahlásiť obavy týkajúce sa ochrany detí.
- ✓ Oznámenia týkajúce sa detí si vyžadujú rýchle nahlásenie a časový rámeč reakcie. Môžu byť potrebné okamžité reakcie, napr. nájdenie okamžitej podpory alebo pomoci pre dieťa – organizácie sa musia uistiť, že sú určené osoby, ktoré majú informácie a kapacity na zvládnutie okamžitých reakcií.

- ✓ Závažné alebo trestné ublíženie deťom, ktoré údajne spôsobila osoba spojená s organizáciou, by sa malo postúpiť príslušným orgánom alebo štruktúram na ochranu detí, ako aj riešiť interne. Organizácie budú musieť koordinovať svoju reakciu s orgánmi alebo štruktúrami na ochranu detí.
- ✓ Sťažnosť podaná na zamestnanca alebo dobrovoľníka by mala okamžite viesť k tomu, aby sa zabezpečilo, že daná osoba už nebude v kontakte s deťmi a vec sa prešetří.
- ✓ Všetky obavy by sa mali brať vážne a mali by byť dôverné.
- ✓ Prioritou by mala byť vždy bezpečnosť a najlepší záujem dieťaťa.
- ✓ Identifikujúce informácie o deťoch by sa mali zdieľať len na základe "opodstatnenej potreby informovanosti".
- ✓ Zamestnanci a dobrovoľníci by mali byť vyškolení v prijímaní odhalení a obvinení od detí, pričom by mali mať na pamäti nasledujúce skutočnosti:
 - Konajte na základe svojich obáv. Ak máte pochybnosti, prehovorte!
 - Zamerajte sa na dieťa. Ochrana detí je najdôležitejším hľadiskom.
 - Záleží na čase. Zabezpečte včasné, účinné, dôverné a primerané reakcie na problémy týkajúce sa ochrany detí.

Pod'akovanie

Podporujeme organizácie na ich ceste k **odstráneniu všetkých nedostatkov v oblasti ochrany detí** a k tomu, aby deti, s ktorými pracujú, boli stredobodom všetkého, čo robia.

Doposiaľ mala naša práca obrovský vplyv, vďaka ktorému je **viac ako 34 miliónov detí na celom svete** v bezpečí pred zneužívaním!

Nič z toho by sme však nemohli robiť bez ľudí, ako ste vy. **S vašou štedrou podporou** môžeme pomôcť ešte väčšiemu počtu organizácií odstrániť nedostatky v oblasti ochrany detí a ochrániť tak ďalšie tisíce detí pred zneužívaním.

Ako podporovateľ našej práce môžete navždy zmeniť život dieťaťa – tým, že zastavíte jeho zneužívanie.

[Podporte našu prácu ešte dnes.](#)

Keeping
Children Safe

Setting tough international
child safeguarding standards

www.keepingchildrensafe.global

Keeping Children Safe je registrovaná charitatívna organizácia v Spojenom kráľovstve, registračné číslo: 1142328

Keeping Children Safe je spoločnosť s ručením obmedzeným registrovaná v Anglicku a Walese.

Číslo spoločnosti: 07419561.

Všetok pôvodný obsah © 2022 Keeping Children Safe